

PROGRAMMA VAN EISEN

LOCATIE	Sparrendreef te Oostrum, gemeente Venray, provincie Limburg
PROJECT	Synthegra Archeologie PvE 175195 Witte Vennen te Venray

PLAATS BINNEN ARCHEOLOGISCH PROCES

- Inventariserend veldonderzoek (IVO): Proefsleuvenonderzoek (IVO-3)

OPSTELLER	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
Auteurs			
☐ Projectleider (<i>senior archeoloog</i>)	Drs. E.E.A. van der Kuijl Ambachtsweg 10 7021 BT Zelhem +31 (0)314 62 77 08 e.vd.kuijl@synthegra.com	13-09-2005	
☐ Mede-opsteller(s)	Mevr. Drs. G. Hensen Synthegra Archeologie Bv Wetering 23 6002 SM Weert +31(0)495 45 79 22 g.hensen@synthegra.com	13-09-2005	

OPDRACHTGEVER	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
	Groen-Planning Maastricht BV Markt 10 6231 LS Meerssen +31 (0)43 325 40 38 info@groenplanning.nl		

BEVOEGD GEZAG	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
☐ Gemeente			
☐ Provincie	Provincie Limburg Afdeling Cultuur Mevr. Drs. A. Van de Water Postbus 5700 6202 MA Maastricht +31(0)43 389 99 99		
☐ Universiteit ¹			
☐ Overig / onbekend (toelichten)	(Naam externe beoordelaar)		

¹ Aankruisen indien een universiteit het onderzoek uitvoert op basis van haar eigen vergunning tot het doen van opgravingen.

ROB (<i>beschermd monument/ projectvergunning/G rote Projecten</i>)	Datum akkoord AMC:
---	--------------------

UITVOEREND BEDRIJF / INSTELLING ²	
Naam	Nog niet bekend
Contactpersoon	Nog niet bekend
Telefoon / e-mail	Nog niet bekend

DATUM ONDERZOEK	
o Start	Nog niet bekend
o Duur	Nog niet bekend

² Vaak is bij het opstellen van een PvE het uitvoerend bedrijf of instelling (nog) niet bekend; bij de melding ex art. 41 Mw is dit echter wel het geval. Op laatstgenoemd moment moet dit onderdeel zijn ingevuld.

BASISGEGEVENS	
Projectnaam	175195 PvE Witte Vennen te Venray
Provincie	Limburg
Gemeente	Venray
Plaats	Oostrum
Toponiem	Witte Vennen
Gemeente code	Niet van toepassing
Kaartblad	52B Topografische kaart van Nederland 1:25000
X – coördinaat	199,500: centrumcoördinaat
Y – coördinaat	393,000: centrumcoördinaat
Kadaster-nr	Onbekend
CMA/AMK-status	Niet van toepassing
CAA-nr.	Niet van toepassing
CMA-nr.	Niet van toepassing
ARCHIS-monument-nr	Niet van toepassing
ARCHIS-waarnemings-nr	Niet van toepassing
CIS-code (onderzoeksmeldingsnummer)	Tien dagen voor de aanvang van het onderzoek dient de CIS-code aangevraagd te worden bij de ROB
Oppervlakte plan- of onderzoeksgebied	Ca. 5 ha
Huidig grondgebruik	Landbouwgrond, weideland, recreatiegebied

PERIODE(N)	COMPLEXTYPE(N)
○ vroege prehistorie (<i>paleo/meso/neo</i>)	In de nabijheid van het plangebied is een Ahrensburgspits aangetroffen uit het Paleolithicum (ARCHIS 170195)
○ late prehistorie (<i>brons/ijzer</i>)	Nederzettingssporen uit de Bronstijd en de IJzertijd
○ Romeinse tijd	Nederzettingssporen

○ middeleeuwen (vroeg/laat/NT)	Ten noorden van het plangebied ligt een mottekasteel uit de 13 ^{de} tot de 15 ^{de} eeuw.
--	--

1. Doel en reden van het onderzoek	
Doel	Het inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven heeft als doel om voldoende betrouwbaar materiaal te verzamelen ten aanzien van de inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de archeologische sporen en/of resten (aard, ouderdom, omvang, gaafheid, conservering) teneinde tot een waardstelling te kunnen komen. Wanneer er archeologische sporen en/of resten worden aangetroffen, kan door het bevoegd gezag, de provincie Limburg, besloten worden om over te gaan tot een definitieve opgraving, aangezien behoud van de archeologische waarden in situ niet mogelijk is. Hiervoor is een nieuw programma van Eisen noodzakelijk, afhankelijk van de aangetroffen archeologische waarden.
Reden	De onderzoekslocatie zal gebruikt worden ten behoeve van nieuwbouw. De geplande bouwwerkzaamheden vormen een bedreiging voor de eventueel aanwezige archeologische waarden in het plangebied.
Selectiebesluit (alleen na IVO)	Niet van toepassing.

2. Resultaten van het tot dusver uitgevoerde onderzoek	
Administratieve gegevens	
Bureauonderzoek	
Uitvoerder	Synthegra Archeologie Bv.
Uitvoeringsperiode	December 2004
Publicatie	Vanderbeken T/ E.E.A. van der Kuijl 2004: Inventariserend Veldonderzoek Witte Vennen te Venray, Synthegra Archeologie Rapport 174175, Weert.
Overig onderzoek	
Uitvoerder	Synthegra Archeologie Bv.
Uitvoeringsperiode	December 2004
Uitvoeringsmethode	Inventariserend veldonderzoek d.m.v.boringen
Publicatie	Vanderbeken T/ E.E.A. van der Kuijl 2004: Inventariserend Veldonderzoek Witte Vennen te Venray, Synthegra Archeologie Rapport 174175, Weert.
Bewaarplaats van vondsten en documentatie	
Koninklijke Bibliotheek, Bibliotheek ROB, Archief Synthegra Zelhem, Provinciaal Depot voor Bodemvondsten te Maastricht	
Resultaten: landschappelijke en aardwetenschappelijke context	
Huidig grondgebruik;	Het plangebied is momenteel in gebruik als akkerland,

(sub) recente ingrepen en verstoringen	weideland en recreatiegebied.		
NAP-hoogte maaiveld	21.337m +NAP	Grondwatertrap	VII
Fysiek-landschappelijke, geologische, geomorfologische en bodemkundige kenmerken	<p><u>Geologie en geomorfologie</u></p> <p>De onderzoekslocatie bevindt zich tussen de Peel en de Maas. De Peel is een hoogveengebied, dat is gelegen op de Peelhorst (een horst is een door breuken begrensd relatief hoog gelegen gebied). Het maaiveld bereikt er een hoogte tot boven de 30 m +NAP.</p> <p>Enkele kilometers ten oosten van de locatie bevindt zich het Maasdal. Het maaiveld ligt daar op een hoogte van 13 m +NAP en lager. De onderzoekslocatie ligt zodoende in het gebied, waar zich west-oost georiënteerde beken bevinden, die vanuit de Peel richting de Maas afwateren. Een voorbeeld hiervan is de Oostrumse Beek, die vlak langs de locatie stroomt.</p> <p>Het uiterst westelijk gelegen gedeelte van de locatie bevindt zich in de beekdalbodem van deze beek. De ondiepe ondergrond zal hier bestaan uit fijnzandige fluviaatiele (= rivier-) afzettingen, die tijdens het Holoceen, het tijdvlak in de aardgeschiedenis waar wij nu in leven, zijn ontstaan en worden gerekend tot de Formatie van Boxtel.</p> <p>Het grootste gedeelte van de locatie is gelegen in een gebied met dekzandruggen. Dit eolisch (= door de wind) afgezette dekzand wordt gerekend tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden. De afzetting vond plaats in de laatste ijstijd van het Pleistoceen, het Weichselien. Door het koude klimaat werd er toen veel water opgesloten in de ijskappen. Hierdoor daalde de zeespiegel, waardoor Nederland met Engeland verbonden was. De huidige Noordzee bestond toen dus uit een uitgestrekte vlakte, waarop als gevolg van de koude weinig begroeiing was. Hierdoor kon in grote delen van Nederland onder invloed van overheersende noordwestenwinden een pakket zeer fijn tot matig grof dekzand afgezet worden.</p> <p>Tijdens het Holoceen trad juist ten oosten van de onderzoekslocatie verstuiving van het aanwezige dekzand op. Er ontstond een grillig reliëf van lage landduinen, waarvan de afzettingen worden gerekend tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Kootwijk. De verstuiving was vooral een gevolg van menselijk ingrijpen in het landschap: ontbossing en afplagging van heidevelden³</p>		

³Vanderbeken 2004.

	<p><u>Bodem</u></p> <p>Op de locatie komen van west naar oost respectievelijk gooreerdgronden en veldpodzolgronden voor. Een gooreerdgrond heeft een donkere bovengrond dunner dan 50 cm ontstaan door de relatief lage ligging in stilstaand water waardoor na de afzetting een hoge productie en geremde afbraak van organische stof plaatsvond. In hun landschappelijke ligging grenzen ze aan de bijna overeenkomstige veldpodzolgronden. Het verschil zit in de aanwezigheid van de donkere bovengrond en het ontbreken van een duidelijke podzol-B. Veldpodzolgronden komen vaak voor in laag gelegen dekzandgebieden, of in gebieden met een relatief hoge grondwaterspiegel. Voorheen werden de veldpodzolgronden als jonge of heide-ontginningsgronden aangeduid, wat iets zegt over het voormalige grondgebruik.⁴</p>
<p>Cultuurlandschappelijke en historisch-geografische kenmerken</p>	<p>Rond 1200 duikt Venray in de geschreven bronnen op als een nederzetting met de naam Rode. In plaatselijk dialect: Rooj. 'Rode' wijst op een nederzetting die door ontginning van bosgronden is ontstaan. In de 15^e eeuw profiteert Venray van de bloei van het hertogdom Gelre. Er komt een monumentale kerk. Rondom de oude kern ontstaan kerkdorpen met een eigen karakter zoals Castenray, Leunen, Merselo, Oostrum en Smakt. De eerste schriftelijke vermelding van Oostrum (<i>Oesterham, Oosterham</i>) komen we tegen in een akte uit 1257.</p> <p>Door de toenemende vraag naar brandstof, maar ook door de stijgende bevolkingsdruk, worden in de Moderne Tijd nieuwe gebieden ontgonnen. In dit perspectief moet ook de grootschalige ontginning van de Peel, begin 1900, gezien worden. De gemeente Venray legt bossen aan en stimuleert omzetting van woeste grond in cultuurland. De paardentram tussen Venray en het station in Oostrum maakt plaats voor een busverbinding. Het platteland verandert ingrijpend door ruilverkavelingen en intensieve veehouderij. Oostrum aldus van der Aa, is een dorp in Opper-Gelderland in de provincie Limburg binnen de gemeente Venray. Het dorp bestond in 1846 met 32 huizen en 190 inwoners die meest in de landbouw hun bestaan vinden.⁵</p>
<p>Resultaten: perioden en sites</p>	
<p>Regionale</p>	<p>Zoals blijkt uit de IKAW-kaart (zie bijlage 2) is de</p>

⁴ Vanderbeken, 2004.

⁵ Vanderbeken, 2004.

archeologische context	<p>verwachtingswaarde <i>middelhoog</i>. Dit heeft deels te maken met de waternabijheid en de aanwezigheid van archeologische vondsten in de omgeving, deels met de theoretische bodemgesteldheid. Ook de ligging van de locatie in het beekdal van de Molenbeek verklaart deze verwachtingswaarde. Wat archeologische vondsten rondom de onderzoekslocatie betreft, zijn er rondom de onderzoekslocatie verschillende vondstmeldingen bekend. De vondsten zijn te dateren tussen het Paleolithicum (- 8800 voor Chr.) en de Middeleeuwen (- 1500 na Chr.) Het is dan ook waarschijnlijk dat het gebied rondom Oostrum zich kenmerkt door een grote continuïteit in de bewoningsgeschiedenis van de streek, vanaf het Paleolithicum tot de Middeleeuwen. De oudste archeologische vondsten die in de onmiddellijke omgeving zijn gedaan, dateren uit het Paleolithicum (Archis nummer: 170195). Het betreft hier een zogenaamde Ahrensburg spits. Ten westen van de onderzoekslocatie zijn tijdens opgravingen in 1990 en 1991 nederzettingssporen aangetroffen uit de Bronstijd, IJzertijd en Romeinse tijd. De aanwezigheid van talrijke bouwresten van natuursteen, baksteen-en dakpanfragmenten doen vermoeden dat in de nabijheid van het opgravingsterrein het hoofgebouw van een Romeinse villa ligt.⁶ Ten noorden van de onderzoekslocatie bevindt zich een zogenaamd mottekateel gedateerd in de 13^e tot 15^e eeuw, het kasteel is verwoest omstreeks 1450.⁷</p>
Aard en ouderdom van de vindplaats	<p>Wat de archeologische indicatoren betreft, werd er geen schervenmateriaal of vuursteen aangetroffen, zodat er ook geen indicatie kan gegeven worden wat betreft aard en ouderdom van de vindplaats. Wel werd in de bouwvoor van boring 11, 13, 14, 19, 45 en in het esdek bij boring 20 en 32 houtskool aangetroffen. Ook in de podzolbodem bij boring 56 werd houtskool gevonden. Bij boring 11 werd op een diepte van 65 cm tot 85 cm –mv een verstoorde horizont aangetroffen die niet in verband is te brengen met de oorspronkelijke bodem. Als deze verstoring niet door bioturbatie ontstaan is, kan deze ook als archeologische indicator geïnterpreteerd worden. De puinsporen in de bovenliggende horizont versterken deze laatste interpretatie.</p>
Gaafheid en conservering	Op basis van het tot nu toe uitgevoerde onderzoek in

⁶ Archis nummer 11126

⁷ Archis nummer 1514

(structuren, sporen, vondsten, paleo-ecologische resten)	de Witte Vennen te Venray, kan er geen uitspraak gedaan worden over de gaafheid en conservering van sporen, structuren, vondsten en paleo-ecologische resten.
Begrenzing en oppervlakte van de <u>totale</u> vindplaats (dus ook <u>buiten</u> het plangebied -	De omvang van de vindplaats, al dan niet buiten het plangebied, kan op basis van het uitgevoerde booronderzoek niet afgebakend worden.
Begrenzing en oppervlakte van (het deel van) de vindplaats <u>binnen</u> het plangebied	De omvang van de vindplaats, binnen het plangebied, kan op basis van het uitgevoerde booronderzoek niet afgebakend worden.
Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen	Op basis van het tot nu toe uitgevoerde onderzoek, is het niet mogelijk om een uitspraak te doen over de diepte van de vondstlagen en de archeologische stratigrafie.
<p>Archeologische verwachting op basis van het vooronderzoek</p> <p>Volgens de IKAW-kaart (zie bijlage 2) is de verwachtingswaarde voor de onderzoekslocatie <i>middelhoog</i>. Dit heeft deels te maken met de waternabijheid en de aanwezigheid van archeologische vondsten in de omgeving, deels met de theoretische bodemgesteldheid: (gooreerdgronden en veldpodzolgronden. Ook de ligging van de locatie in het beekdal van de Molenbeek verklaart deze verwachtingswaarde. Op basis van het booronderzoek kan geconcludeerd worden dat het terrein te interpreteren is als een gebied met een wisselende archeologische verwachting (bijlage 3). De gebieden met een hoge archeologische verwachting zijn te vinden ter hoogte van de boringen 5 tot 7, 14 tot 17. De gebieden met een middelhoge verwachting zijn de gebieden ter hoogte van 1 tot 4, 10 tot 13, 19 tot 26 en 47 tot 56. De overige boringen vallen in de gebieden met een lage archeologische verwachting waar geen vervolgcacties nodig waren en waarmee bijgevolg in dit PvE verder geen rekening zal gehouden worden.</p>	
Structuren en sporen	Er werden tijdens het booronderzoek geen sporen en structuren aangeboord, maar deze kunnen wel verwacht worden. Bij boring 11 werd er mogelijk wel een archeologische horizont aangeboord (zie p.8).
Artefacten: anorganisch	Er werden tijdens het booronderzoek geen anorganische artefacten aangeboord, maar deze kunnen wel verwacht worden.
Artefacten: organisch	Vanwege een goed doorwaterde bodem en het ontbreken van kalk (dekzanden) worden er geen goed geconserveerde organische resten verwacht.
Paleo-ecologische resten	Pollen, zaden en organisch afval kunnen verwacht worden in het plangebied.
Complexiteit	Het gebied is waarschijnlijk te interpreteren als een gebied met een lage complexiteit.

3. Vraagstelling

Onderzoekskader, relatie met NOA, synergie.	Niet van toepassing.
Onderzoeksvragen	<p>Het inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven heeft als doel om voldoende betrouwbaar materiaal te verzamelen ten aanzien van de inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de archeologische sporen en/of resten (aard, ouderdom, omvang, gaafheid, conservering) teneinde tot een waardestelling te kunnen komen. Volgende onderzoeksvragen dienen dan ook, voor zover mogelijk, beantwoord te worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat is de bodemkundige opbouw van het plangebied? • Zijn er archeologische resten, sporen of intacte vondstlagen aanwezig in het plangebied? • Op welke manier dient bij eventuele graafwerkzaamheden omgegaan te worden met archeologische waarden? <p>Indien er archeologische resten, sporen of intacte vondstlagen gevonden worden tijdens het proefsleuvenonderzoek dienen volgende vragen eveneens beantwoord te worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Van welk vindplaatstype is er sprake? • Wat is de aard en de datering van de aangetroffen archeologische waarden? Zijn er aanwijzingen voor verschillende bewoningslagen? • Wat is de omvang en ligging van de vindplaats? • Op welk niveau zijn de archeologische grondsporen leesbaar? • Wat is de gaafheid en conservering van de archeologische waarden? • Wat is de verhouding van de vindplaats ten opzichte van het omringende landschap? • Is er sprake van een behoudenswaardige vindplaats?
Aanbevelingen	Indien er archeologische resten aanwezig zijn in het plangebied, zal er een waardeoordeel geveld worden of er nog verdere acties ondernomen dienen te worden. Dit waardeoordeel gebeurt in overleg met het bevoegd gezag, de provincie Limburg. Het definitief advies wordt door het bevoegd gezag genomen.
Beperkingen	

4. Veldwerk

Strategie	Het uitgangspunt is een vindplaatsgerichte benadering. Het onderzoek beperkt zich in eerste instantie tot de
-----------	--

	<p>gebieden met een middelhoge en hoge archeologische verwachting. Door middel van sleuven (en eventueel putten) moet inzicht worden verkregen in onder andere de aan- of afwezigheid en gaafheid van grondsporen en vondstconcentraties, de aan- of afwezigheid en conservering van paleo-ecologische resten, de relatie van de vindplaats met het landschap, en moet, indien mogelijk, een paleo-geografische reconstructie gemaakt worden.</p> <p>Het totale plangebied tijdens het inventariserend veldonderzoek bedroeg ca. 5 ha. Aangezien voor het gebied met een lage archeologische verwachting (ter hoogte van boringen 27 tot 45) geen vervolgonderzoek noodzakelijk was, bedraagt het plangebied voor dit PvE ca. 2,5 ha. Hiervan dient minimaal 7% en maximaal 10% d.m.v. proefsleuven onderzocht te worden. Dat wil zeggen dat er minimaal 1750 m² en maximaal 2500 m² onderzocht dient te worden. Aangezien het hier een gebied met een lage complexiteit betreft, zal er voor een minimaal onderzoek van 7% geopteerd worden.</p> <p>In totaal zullen er 7 proefsleuven aangelegd worden van 5m x 50m. De ligging van de proefsleuven werd bepaald aan de hand van de aangetroffen archeologische indicatoren (houtskool) tijdens het inventariserend veldonderzoek (zie bijlage 4).</p> <ul style="list-style-type: none">• Sleuf 1 heeft een oppervlakte van 5m x 50m en is noord-zuid georiënteerd. Deze situeert zich in het gebied met een hoge archeologische verwachting. De sleuf ligt ter plaatse van boring 14, waar houtskool werd aangetroffen.• Sleuf 2 heeft een oppervlakte van 5m x 50m en is noord-zuid georiënteerd. Ze ligt in het gebied met een hoge archeologische verwachting, ter plaatse van boringen 5 tot en met 7.• Sleuf 3 een oppervlakte van 5m x 50m en is oost-west georiënteerd. Ze ligt in het gebied met een middelhoge archeologische verwachting en ligt in de omgeving van boring 11, ter plaatse van boring 12 en 24.• Sleuf 4 heeft een oppervlakte van 5m x 50m en situeert zich in het gebied met een middelhoge archeologische verwachting. De sleuf ligt ter plaatse van boring 11, waar mogelijk een archeologische horizont met houtskool werd aangeboord. Ze is oost-west georiënteerd.• Sleuf 5 heeft een oppervlakte van 5m x 50m en is noord-zuid georiënteerd. Ze situeert zich in het
--	--

	<p>gebied met een middelhoge archeologische verwachting. De sleuf ligt ter hoogte van boring 48.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sleuf 6 heeft een oppervlakte van 5m x 50m en is oost-west georiënteerd. Ze ligt in het gebied met een middelhoge archeologische verwachting en ligt in de omgeving van boring 56, waar houtskool aangetroffen werd. • Sleuf 7 heeft een oppervlakte van 5m x 50m en is oost-west georiënteerd. Ze ligt in het gebied met een middelhoge archeologische verwachting en ligt ter plaatse van boring 56, waar houtskool aangetroffen werd.
Fysisch-geografisch onderzoek	<p>Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de richtlijnen van de vigerende versie van de KNA.</p> <p><u>Aanvullend:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tenminste één relevant profiel van elke sleuf moet gefotografeerd en ingetekend worden op schaal 1:20.
Methoden en technieken	<p>Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de richtlijnen van de vigerende versie van de KNA.</p> <p><u>Aanvullend:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • de sleuven worden aangelegd met een graafmachine met een gladde bak • in elke proefsleuf wordt één horizontaal archeologisch 'leesbaar' vlak aangelegd. Dit gebeurt laagsgewijs. Dit vlak wordt met de machine, en waar nodig met de hand, geschaafd. • wanneer vondsten en/of sporen en structuren worden aangetroffen, worden die in het vlak getekend op schaal 1:50 en gefotografeerd. • de diepte wordt bepaald met behulp van een waterpastaestel. • Indien er geen archeologische vondsten, sporen of structuren in een sleuf worden aangetroffen, wordt alleen de putgrens getekend en wordt de gemiddelde ontgravingsdiepte bepaald. • het vlak wordt met behulp van een metaaldetector afgezocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren.
Structuren en grondsporen	<p>Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de richtlijnen van de vigerende versie van de KNA.</p> <p><u>Aanvullend:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • alle archeologische sporen worden: ingemeten (x-, y- en z-waarden), genummerd, getekend op schaal 1:20 en gefotografeerd.

	<ul style="list-style-type: none"> • van de aangetroffen grondsporen dient een selectie gemaakt te worden. Deze selectie wordt bestudeerd en op zodanige wijze gedocumenteerd dat er een waarde-oordeel uitgesproken kan worden ten behoeve van een eventueel vervolgonderzoek. • indien relevant wordt (een deel van) het grondspoor bemonsterd. • van eventuele graven (waarschijnlijk niet van toepassing) wordt een selectie gemaakt. Deze selectie wordt bestudeerd en op zodanige wijze gedocumenteerd dat er een waarde-oordeel uitgesproken kan worden ten behoeve van een eventueel vervolgonderzoek. • van beer-, water- of afvalputten wordt een selectie gemaakt. Deze selectie wordt bestudeerd en op zodanige wijze gedocumenteerd dat er een waarde-oordeel uitgesproken kan worden ten behoeve van een eventueel vervolgonderzoek.
Artefacten: anorganisch	<p>Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de richtlijnen van de vigerende versie van de KNA.</p> <p><u>Aanvullend:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tijdens het archeologisch onderzoek worden alle anorganische vondsten verzameld; d.m.v. deze vondsten kan een uitspraak gedaan worden over de aard, de datering, de eventuele fasering en de conserverings-toestand van de vindplaats. • de tijdelijke opslag van vondsten dient zo te gebeuren dat de toestand van het materiaal stabiel blijft. • vlakvondsten worden per vak van 5m x 5m verzameld. • spoorvondsten worden per spoor verzameld. • vondsten die bij het uitgraven van de bouwput worden verzameld, worden als stortvondsten geregistreerd. Zij worden in vakken van 5m x 5 m verzameld.
Artefacten: organisch	<p>Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de richtlijnen van de vigerende versie van de KNA.</p> <p><u>Aanvullend:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tijdens het archeologisch onderzoek worden

	<p>alle organische vondsten verzameld; d.m.v. deze vondsten kan een uitspraak gedaan worden over de aard, de datering, de eventuele fasering en de conserverings-toestand van de vindplaats.</p> <ul style="list-style-type: none"> • de tijdelijke opslag van vondsten dient zo te gebeuren dat de toestand van het materiaal stabiel blijft. • vlakvondsten worden per vak van 5m x 5m verzameld. • spoorvondsten worden per spoor verzameld. • vondsten die bij het uitgraven van de bouwput worden verzameld, worden als stortvondsten geregistreerd. Zij worden in vakken van 5m x 5m verzameld.
Paleo-ecologische resten	<p>Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de richtlijnen van de vigerende versie van de KNA.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tijdens het archeologisch onderzoek worden alle paleo-ecologische resten verzameld en opgeslagen. • vlakvondsten worden per vak van 5m x 5m verzameld. • spoorvondsten worden per spoor verzameld.
Beperkingen	

5. Uitwerking en conservering

Analyse fysische-geografie	De fysisch geografische analyse gebeurt door een fysisch geograaf tijdens de veldwerkzaamheden.
Structuren en grondsporen	<p>Hiervoor wordt verwezen naar de richtlijnen van de vigerende versie van de KNA.</p> <p>Alle grondsporen worden beschreven, geïdentificeerd en indien mogelijk gedateerd.</p>
Artefacten: anorganisch	<p>Hiervoor wordt verwezen naar de richtlijnen van de vigerende versie van de KNA.</p> <p>Alle anorganische resten worden per materiaalcategorie beschreven, geïdentificeerd en gedocumenteerd. Indien mogelijk worden ze eveneens gedateerd.</p> <p>In samenhang met de vraagstelling dient te worden beslist welke vondsten in aanmerking komen voor specialistisch onderzoek, conservatie of restauratie.</p>
Artefacten: organisch	Hiervoor wordt verwezen naar de richtlijnen van de vigerende versie van de KNA.

	<p>Alle organische resten worden per materiaalcategorie beschreven, geïdentificeerd en gedocumenteerd. Indien mogelijk worden ze eveneens gedateerd.</p> <p>In samenhang met de vraagstelling dient te worden beslist welke vondsten in aanmerking komen voor specialistisch onderzoek, conservatie of restauratie.</p>
Paleo-ecologische resten	<p>Hiervoor wordt verwezen naar de richtlijnen van de vigerende versie van de KNA.</p> <p>Kansrijke contexten worden bemonsterd. Selectie van de monsters voor analyse vindt uitsluitend plaats in overleg met bevoegd gezag en opdrachtgever. Aan het eind van het veldwerk wordt, uitsluitend in overleg met het bevoegd gezag en de opdrachtgever, een selectie gemaakt hoeveel en welke monsters ingezet worden voor bewerking door specialisten. De kosten van specialisten alsmede de dagproductie per specialist dienen in verrekenbare eenheden als stelpost in de offerte te worden opgenomen.</p>
Beeldrapportage (objecttekeningen, foto's, kaarten, e.d.)	<p>Voor de specifieke eisen die aan de beeldrapportage worden gesteld, wordt verwezen de richtlijnen van de vigerende versie van de KNA. Minimaal dient opgenomen te worden in het rapport:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een plan van de onderzoekslocatie met de situering van de proefsleuven. • Relevante profieltekeningen. • Relevante foto's en/of tekeningen van sporen en structuren. • Relevante foto's en/of tekeningen van vondsten.
Conservering geselecteerd materiaal (zie CvAK-leidraad nr. 1)	<p>Hiervoor wordt verwezen naar de vigerende versie van de KNA.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De vondsten dienen tijdelijk zo opgeslagen te worden dat hun stabiliteit gewaarborgd blijft. • In overleg met de opdrachtgever en het bevoegd gezag, zal een selectie gemaakt worden van resten die in aanmerking komen voor conservatie en/of restauratie.
Beperkingen	

6. Eindproduct: rapportage en deponering

Te leveren product	Het eindproduct is een rapport volgens KNA-specificatie OS 15. De vragen die in dit PvE gesteld werden in betrekking tot het proefsleuvenonderzoek, moeten in dit eindrapport opgenomen worden en helder en
--------------------	---

	<p>gestructureerd beantwoord worden.</p> <p>Bij het eindproduct hoort een bewijs (af te geven door het Provinciaal Depot van Limburg) van overdracht van vondsten en documentatie.</p>
Inhoud eindrapport	<p>De inhoud van het eindrapport dient te voldoen aan de KNA-specificatie OS15.</p> <p>De rapportage bevat minimaal de volgende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een samenvatting • Een inleiding • Doelstellingen en vraagstellingen van het onderzoek. • De gebruikte methoden • De bekomen resultaten, hierin worden opgenomen: <ul style="list-style-type: none"> - een beschrijving van de relevante vlakken, bodemprofielen, sporen en structuren - een beschrijving van de relevante vondsten - (eventueel) resultaten specialistisch onderzoek • conclusie <p>Verder worden aan de rapportage toegevoegd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaart met de situering van de sleuven • een overzichtskaart van alle sporen en structuren • relevante vlak- en profieltekeningen • relevante coupetekeningen • foto's van relevante sporen • een sporenlijst • een vondstenlijst
Verschijsing en oplaag eindrapport	<p>Het conceptrapport dient uiterlijk 8 weken na afronding van de veldwerkzaamheden opgeleverd te worden aan de opdrachtgever en het bevoegd gezag.</p> <p>De onderzoeksresultaten en het conceptrapport worden getoetst aan de inhoud van dit PvE door het bevoegd gezag, de provincie Limburg.</p> <p>Na eventuele aanvullingen en/of aanpassingen zal een eindrapport worden vervaardigd. Het eindrapport wordt in tweevoud geleverd aan de opdrachtgever. Daarnaast worden er ook exemplaren van het eindrapport verstuurd aan de ROB, de provinciaal archeoloog van de provincie Limburg en de Koninklijke Bibliotheek.</p>
Deponering	De vondsten en de opgravingsdocumentatie worden

	binnen één jaar na afronding van het onderzoek conform de daarvoor geldende richtlijnen, overgedragen aan het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van de Provincie Limburg, Alle vondsten dienen gedeponeed te worden in een zo stabiel mogelijke toestand (zie bijlage 5).
Beperkingen	

7. Randvoorwaarden	
Personele randvoorwaarden	<ul style="list-style-type: none"> • de uitvoerder van het onderzoek is een gecertificeerd bedrijf of een bedrijf dat tot de bedoelde werkzaamheden onder de vigerende wet- en regelgeving is toegelaten • het veldteam zal bestaan uit minimaal 2 personen waaronder een medior archeoloog. Het onderzoek staat onder wetenschappelijke leiding van een senior archeoloog. • Aanbevolen wordt om lokale amateur-archeologen zoveel mogelijk bij het onderzoek te betrekken, mits zij voldoen aan de geldende voorschriften, wat betreft veiligheid. De opdrachtnemer is volledig verantwoordelijk voor het werk van de amateur archeologen en de kwaliteit daarvan. • De amateurs mogen slechts werkzaamheden verrichten wanneer ook een professionele archeoloog aanwezig is.
Uitvoeringsperiode en opleveringstermijn veldwerk	<ul style="list-style-type: none"> • De uitvoeringsperiode en de opleveringstermijn van het veldwerk dient te gebeuren in overleg met de opdrachtgever.
Uitvoeringscondities veldwerk	<ul style="list-style-type: none"> • het onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen in de vigerende KNA. In alle gevallen waarin dit PvE niet voorziet, zijn de procesbeschrijvingen en specificaties in de KNA van toepassing. • De opdrachtgever verzorgt de toegankelijkheid van het terrein, het plaatsen van omheining rond het onderzoeksgebied en de vereiste vergunningen. • voor de start van de werkzaamheden wordt door de opdrachtnemer een KLIC-melding uitgevoerd. • De opdrachtnemer verzorgt zijn eigen archeologische basis, het meetsysteem en de inrichting van het terrein volgens de in de vergunningen gestelde voorwaarden. • de exacte bepalingen en veiligheidsvoorschriften

	<p>met betrekking tot het graven in het plangebied, dienen te worden opgenomen in het draaiboek dat door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever wordt geleverd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • dit PvE dient tijdens het veldwerk op de werklocatie aanwezig te zijn. • dit PvE betreft de eisen die vanwege het archeologisch belang aan het onderzoek worden gesteld. Dit laat onverlet dat wettelijke en andere regelgeving aangaande het uitvoeren van werkzaamheden moet worden gevolgd (o.a. Arbowet); • de archeologisch aannemer zorgt dat grote uitgravingen (waterputten, graven, afvalkuilen) aan het eind van een werkdag op een veilige manier zijn afgeschermd.
<p>Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens de uitvoering van het veldonderzoek wordt regelmatig (telefonisch) overleg gepleegd met de opdrachtgever. • bij eventuele afwijkingen van de bepalingen uit het PvE wordt onmiddellijk contact opgenomen met de opdrachtgever en het bevoegd gezag. • De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de realisatie van het onderzoek volgens het programma van eisen, voor de aansturing en controle op uitvoering en rapportage en voor het doen van waarderingsvoorstellen aan het bevoegd gezag. • de onderzoeksresultaten zoals opgenomen in de conceptrapportage, zullen door het bevoegd gezag worden getoetst aan dit PvE.
<p>Selectieprocedure tijdens het veldwerk (i.h.b. bij archeologische begeleiding)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Minderwerk is mogelijk, als blijkt dat delen van de vindplaats zijn verstoord of om andere redenen geen informatie meer kunnen opleveren op grond waarvan de boven vermelde vraagstellingen kunnen worden beantwoord. • Meerwerk is mogelijk bij de vondst van sporen en/of structuren die gezien hun omvang en/of complexiteit meer tijd kosten dan was voorzien in het onderzoeksvoorstel. Gedacht kan worden aan houtconstructies, begravingen etcetera. Dit kan grote consequenties hebben voor het veldwerk, monsternamen, uitwerking en rapportage. • Minder- of meerwerk wordt altijd vastgesteld in overleg met bevoegd gezag en de opdrachtgever.

	Bepalingen over meer- en minderwerk dienen in het onderzoeksvoorstel en de offerte te zijn uitgewerkt.
Uitvoeringsperiode uitwerking; opleveringstermijn (concept)eindrapport	De conceptrapportage dient 8 weken na afronding van de veldwerkzaamheden gereed te zijn en wordt aan de opdrachtgever en het bevoegd gezag ter beschikking gesteld.
Termijn overdracht van vondsten, monsters en documentatie	KNA DS04: Uiterlijk 2 maanden na inzending van de rapportage worden vondsten en de daarbij behorende documentatie overgedragen aan het provinciale depot voor Bodemvondsten te Maastricht (zie bijlage 5). Aangetroffen archeologisch resten worden via de geautomatiseerde database ARCHIS conform de wettelijke meldingsplicht aangemeld bij de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek.
Procedure toetsing eindproduct door bevoegd gezag	Het conceptrapport en de onderzoeksresultaten zullen door het bevoegd gezag getoetst worden. Pas na goedkeuring van het bevoegd gezag zal het rapport als definitief beschouwd kunnen worden. Het eindrapport dient binnen één jaar na afronding van het proefsleuvenonderzoek opgeleverd te worden.

8. Wijzigingen na evaluatie

Wijzigingen tijdens het veldwerk	Als blijkt dat tijdens het veldwerk wijzigingen in de strategie of werkwijze noodzakelijk worden, dient de uitvoerder in overleg te treden met de opdrachtgever en het bevoegd gezag.
Procedure van wijziging na de evaluatiefase van het veldwerk	Indien er na de evaluatiefase van het veldwerk nog wijzigingen dienen te gebeuren, zal er tijdig overleg plaatsvinden met de opdrachtgever en het bevoegd gezag.
Procedure van wijziging tijdens uitwerking en conservering	Indien er tijdens de uitwerking en conservering nog wijzigingen dienen te gebeuren, zal er tijdig overleg plaatsvinden met de opdrachtgever en het bevoegd gezag.

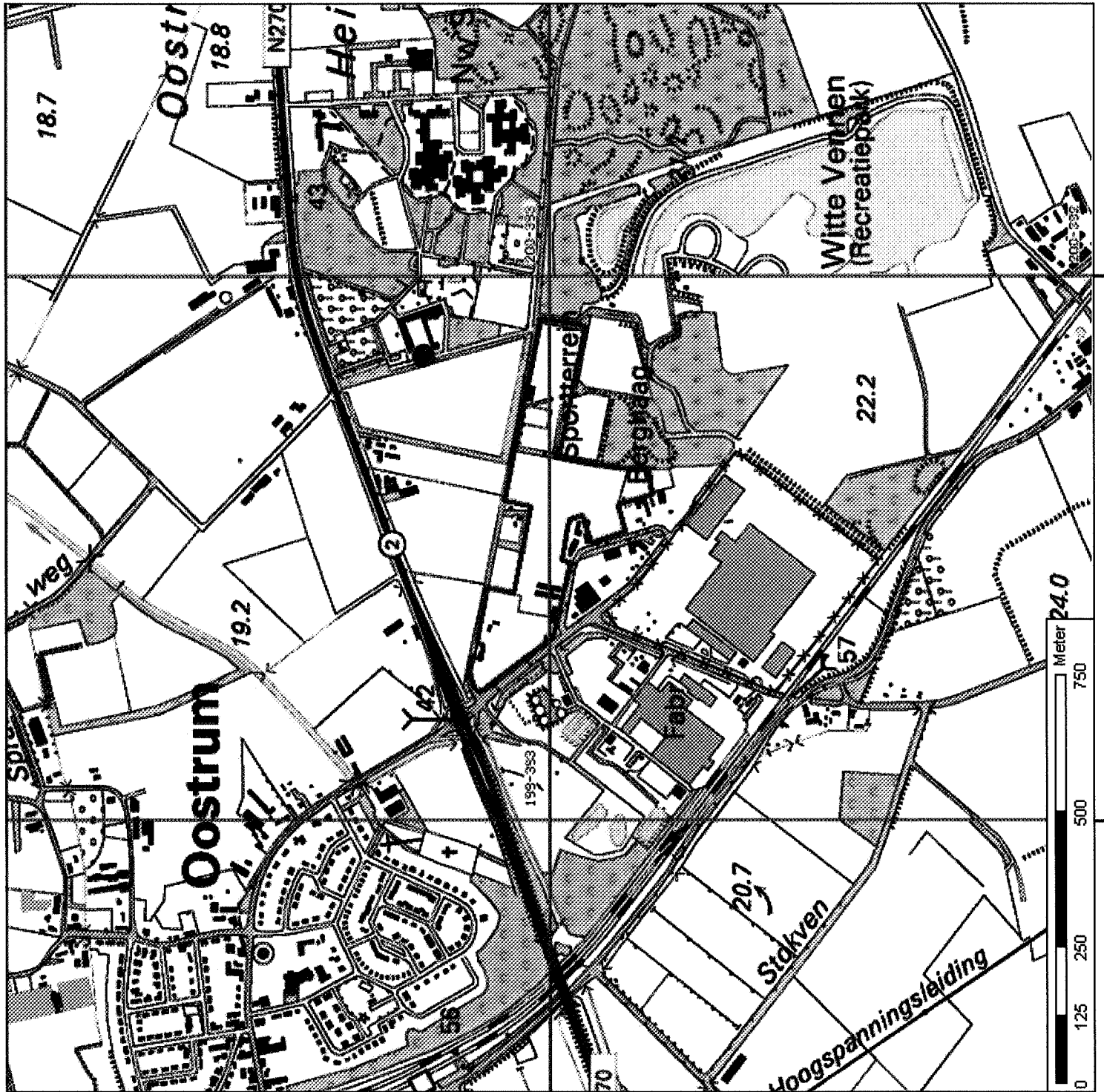
9. Literatuur en bijlagen

Literatuur	ARCHIS, s.d.: <i>Archeologische Inventarisatie Rijksdienst voor het oudheidkundige bodemonderzoek</i> , Amersfoort.
------------	---

	<p>Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. 2005: Versie 2.2, Gouda [http://www.sikb.nl].</p> <p>Vanderbeken T/ E.E.A. van der Kuijl 2004: <i>Inventariserend Veldonderzoek Witte Vennen te Venray</i>, Synthegra Archeologie Rapport 174175, Weert.</p>
Lijst van bijlagen	<p>Bijlage 1: Uitsnede van de topografische kaart.</p> <p>Bijlage 2: Uitsnede van de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden.</p> <p>Bijlage 3: Situering van de boorpunten over de onderzoekslocatie.</p> <p>Bijlage 4: Situering van de proefsleuven.</p> <p>Bijlage 5: Voorwaarden voor het deponeren van bodemvondsten.</p>

Bijlagen

Bijlage 1: Uitsnede van de topografische kaart.

000C6C

**Bijlage 2: Uitsnede van de Indicatieve Kaart van Archeologische
Waarden.**

IVO Witte Vennen te Venray

Legenda

Waarnemingen

- Paleolithicum
- Mesolithicum
- Neolithicum
- Bronstijd
- IJzerijd
- Romeinse Tijd
- Middeleeuwen
- Nieuwe Tijd
- Onbekende Tijd

Archeologisch monument + waarnummers

- Terrein van archeologische betekenis
- Terrein van archeologische waarde
- Terrein van hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd

Archeologische verwachting

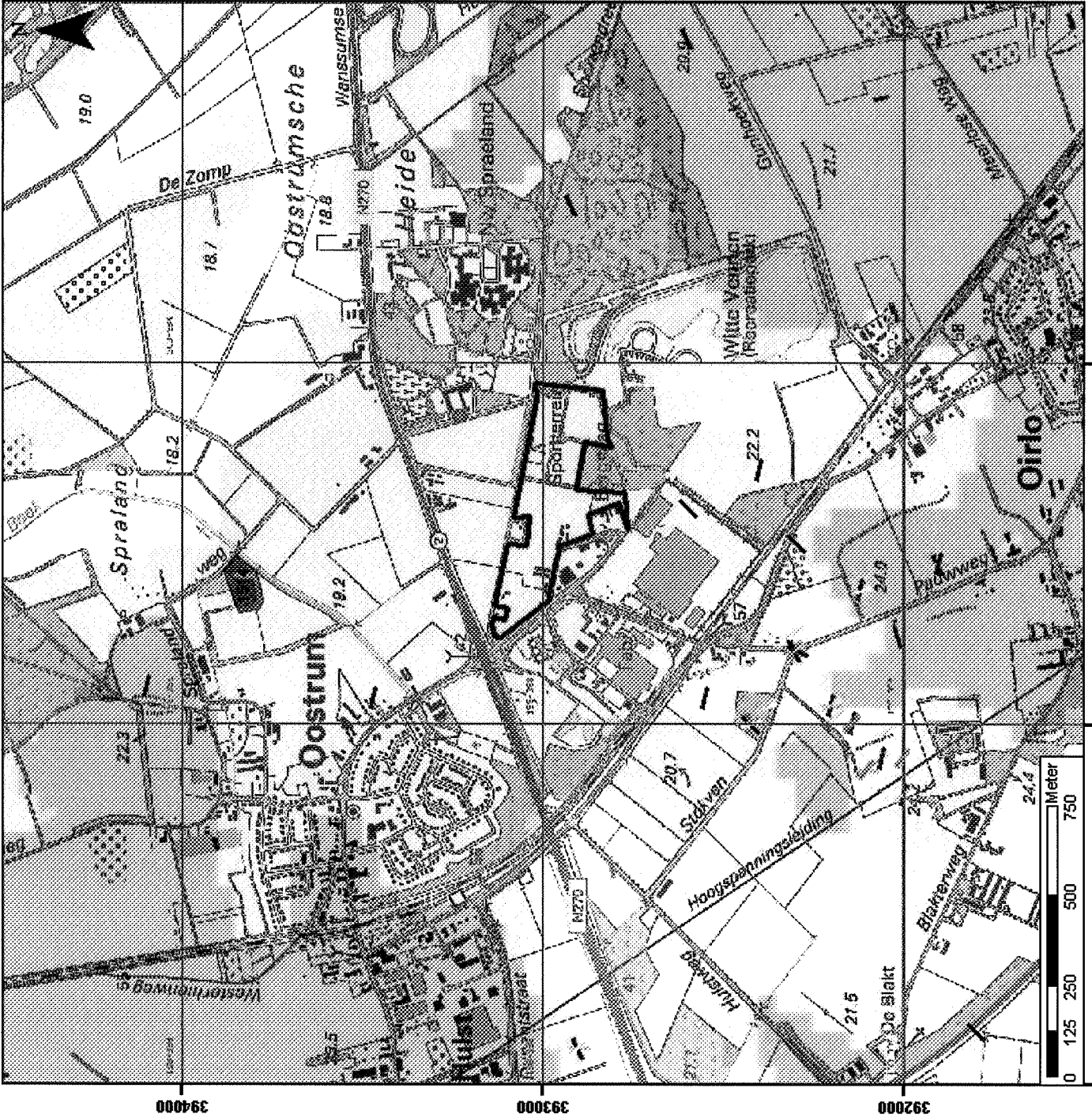
Trefkans

- hoog (water)
- middelhoog (water)
- laag (water)
- water
- hoog
- middelhoog
- laag
- zeer laag
- niet gekarteerd
- onbekend
- onderzoekslocatie

SyntheGra Archeologie

Postbus 4
6997 ZG Hoog-Koppel
Tel.: +31(0)314 - 381144
Fax.: +31(0)314 - 382096

Bijlage 3: Situering van de boorpunten over de onderzoekslocatie.

Synthegra Archeologie

Project : Investerend Veldonderzoek
 de Milla Vismijn te Vrimy
 Oudewag : situering boringen

Opdrachtgever: Groen-plaatsing Maatschappij
 delft/bat

Scale	Scale	Scale	Scale
1:2.000	A3	PH	TV
10-11-2004	PH	TV	PH
175,3	175,3	175,3	175,3
174,175	174,175	174,175	174,175

Legenda

- boring met boornummer
- onderzoekslocatie

Bijlage 4: Situering van de proefsleuven.

afgevallen - lage archeologische verwachting op basis van het vooronderzoek

Legenda

- 1 boring met boomnummer
- onderzoekslocatie
- proefsleuf á 50 x 5 m

Synthegra Archeologie

Project : Inventarisatie Valbosdreef
 de Velds, Vennin & Venray
 Onderwerp : situering boingren

Opdrachtgever: Groenplanning Maatschappij
 delft/haef

Meting		Datum		Tijdstip	
Start	Stop	Maand	Dag	Uur	Min

Staal:	Formaat:	Gez.:	Overst.:	Dat.:	Tm. no.:	Project n.:
1:2.000	A3	F4	TV	10-11-2004	P074175	175_3

Opdrachtgever: Groenplanning Maatschappij
 Postbus 14, 2000 AA Haarlem
 Telefoon: 020 481 1111
 E-mail: info@groenplanning.nl
 Website: www.groenplanning.nl

Bijlage 5: Voorwaarden voor het deponeren van bodemvondsten.

Bijlage 5. Specificatie deponering van bodemvondsten in het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Limburg

Het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten (PDB) is ondergebracht in het Centre Céramiek, Avenue Céramiek 50, 6221 KV te Maastricht. Het depot wordt beheerd door Mevr. B. de Fraiture. Zij is op maandag en dinsdag te bereiken op tel. 043 389 74 39, op donderdag en vrijdag op tel. 043 350 45 86. Email: bmph.de.fraiture@prvlimburg.nl.

Overdracht

- 1 Vanaf het moment van overdracht aan het PDB zijn de vondsten eigendom van de provincie Limburg.
- 2 Ten behoeve van controle op het moment van aanlevering dient de complete documentatie (inclusief dozenlijst) vooraf te worden opgestuurd.
- 3 Bij overdracht ondertekenen de aanleverende instelling en het PDB een verklaring van overdracht, waarin zijn vastgelegd:
 - de basisgegevens voor identificatie van het vondstcomplex en onderzoek
 - de omvang van het vondstcomplex
 - een overzicht van de bijbehorende documentatie.

Aanlevering

- 1 Vondstcomplexen worden in beginsel compleet overgedragen.
- 2 Indien delen van een vondstcomplex op het moment van overdracht niet worden meegeleverd (bv.: voorwerpen ondergaan elders een langdurige behandeling ter conservering; voorwerpen zijn voor kortdurende expositie uitgeleend), moet hierover vooraf overleg gepleegd worden met de depotbeheerder. Van de niet meegeleverde voorwerpen wordt een lijst opgesteld met daarop aangegeven waar de voorwerpen zich bevinden en wanneer ze aan het depot worden aangeleverd.
- 3 Vondstcomplexen worden aangeleverd nadat selectie heeft plaatsgevonden en voor verwijdering geselecteerd vondstmateriaal is afgestoten.
- 4 Uitzonderlijke vondsten (de zgn. specials), die in de wetenschappelijke verslaglegging afzonderlijk zijn gepresenteerd of die van grote museale waarde zijn, worden apart verpakt en aangeleverd en op de vondstenlijst als bijzondere vondst gekenmerkt.
- 5 Vondsten worden droog en schoon aangeleverd.
- 6 Vondsten worden dusdanig aangeleverd dat geen noemenswaardige achteruitgang zal plaatsvinden.
- 7 Van monsters worden alleen de droge residuen gedeponerd: de monsters zijn vooraf verwerkt (gezeefd/gefloteerd en gedroogd), geordend, uitgesplitst en verpakt per vondstnummer en per categorie bewaarcondities.

Verpakking

- 1 Vondsten worden geordend, uitgesplitst en verpakt per vondstnummer, per materiaalgroep en per categorie bewaarcondities aangeleverd.
- 2 Rechtsboven op de voorkant van elke vondstendoos is een sticker aangebracht met daarop vermeld:
 - doosnummer
 - naam van de opgravende instelling
 - naam gemeente, locatie/toponiem
 - jaar van opgraving
 - objectcode (d.w.z. de code die is gebruikt als aanduiding voor het onderzoek en in de vondstnummers).
- 3 Rechtsboven op de voorkant van de vondstendozen moet een kleurcodesticker worden aangebracht ter aanduiding van de categorie bewaarcondities; GROEN, BLAUW, of ROOD.
- 4 Vondstendozen met daarin voorwerpen die voorzichtig gehanteerd moeten worden, zijn aan de voorkant voorzien van een etiket met het opschrift BREEKBAAR.
- 5 In de vondstendozen zijn de vondsten per vondstnummer of per individuele vondst verpakt in standaard polyethyleen zakken met daarin een vondstenkaartje.
- 6 Op de vondstenkaartjes staat minimaal genoteerd:
 - een uniek vondstnummer
 - naam van gemeente en locatie/toponiem
 - jaar van vondst/opgraving
 - naam van opgravende instelling
- 7 Droge residuen van grondmonsters worden in gesealde polyethyleenzakken gedeponerd.
- 8 Vondstendozen hebben een standaardmaat en zijn niet groter dan 50 x 50 x 20 cm.
- 9 Vondstendozen zijn niet zwaarder zijn dan 15 kg.
- 10 Objecten die zwaarder zijn dan 15 kg en/of objecten die niet in standaard vondstendozen passen (bv. objecten van natuursteen of baksteen), worden op pallet (Europallet 1 x 1 m of 0,5 m x 1 m) aangeleverd. Aan de pallet is een polyethyleen zak met daarin een vondstenkaartje vastgeniet.

Documentatie

- 1 Bij elke deponering van vondsten wordt de volgende documentatie overgedragen:
 - een overzicht van alle relevante gegevens voor een juiste identificatie van de opgraving en het vondstcomplex (= ARCHIS-gegevens)
 - een dozenlijst met per doosnummer een opgave van de daarin aanwezige vondstnummers en materiaalcategorieën, eventuele specials en een globale determinatielijst op ABR niveau (functie van voorwerp en van aardewerk de soort)
 - een vondstenlijst, d.w.z. een overzicht van alle uitgegeven

vondstnummers

- materiaal dat bij opgraving of bestudering is weggegooid, dient als zodanig in de lijst omschreven worden om misverstanden te voorkomen
 - een rapportage over de achtergronden en resultaten van het onderzoek (standaardrapportage, synthese)
 - verslagen van alle uitgevoerde conserverings- en restauratiebehandelingen
 - verslagen van alle uitgevoerde materiaalstudies en -determinaties
 - een rapportage over de uitgevoerde selecties.
2. Als van een vondstcomplex een determinatie van (delen van) het vondstmateriaal beschikbaar is, moet daarvan een kopie worden meegeleverd.
 - 3 Als van een vondstcomplex meer documentatie beschikbaar is, moet daarvan een overzicht worden meegeleverd (bv. lijst van getekende of gefotografeerde vondsten, publicaties e.d.).
 - 4 Als de documentatie of delen daarvan in digitale vorm aanwezig zijn, wordt deze meegeleverd op diskette of CD-ROM.
 - 5 De documentatie wordt aangeleverd op dragers van archiveerbare kwaliteit.